

Література про видатного хірурга

1. **Богомолець Олександр Олександрович** [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – Електрон. текст. – https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D1%86%D1%8C_%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80_%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87, вільний (дата звернення: 27.05.2021). – Назва з екрана. – Мова укр.
2. **Віленський, Юрій.** Невідомий Богомолець [Текст] : як академікові вдавалося визволяти колег зі сталінських катівень // День. – 2017. – 1 серп. (№ 132). – С. 5 : фот.
3. **Вчені України: 100 видатних імен** [Текст] / Шаров, І. Ф.; ред. Лукашевич Т. І. - Київ : АртЕк, 2006. – 488 с.
4. **Діячі науки і культури України** [Текст] : нариси життя та діяльності / за ред. А. П. Коцура, Н. В. Терес ; Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : Книги-XXI, 2007. – 463с.
5. **Науменко, Світлана.** Видатний вчений, лицар науки, патріот [Текст] : до 130-річчя від дня народження академіка О. О. Богомольця / Світлана Науменко, Катерина Дегтярьова // Бібліотечний вісник. – 2011.– № 3. – С. 58-60.
6. **Сто видатних українців** [Текст] / Астапенко, Н. В., Барашкова, О. К., Дарибога, А. В. [та ін.]. – Київ : Арій, 2006. – 496 с.

7. **Тимофійчук І.** Історія успіхів української фізіологічної школи. Видатні українські фізіологи [Текст] / І. Тимофійчук [та ін.] // Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. – 2015. – № 4. – С. 60-66.

8. **Шевченко, Леся.** Богомолець Олександр Олександрович [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України : Т. 1 : А-В / редкол.: В. А. Смолій (голова) [та ін.] ; НАН України ; Інститут історії України. – Київ : Наукова думка, 2003. – 688 с. : іл. – Електрон. текст. – Режим доступу: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=T&RN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Bogomolets_O, вільний (дата звернення: 2003). – Назва з екрана. – Мова укр.

Контактна інформація:

02166, м. Київ,
вул. Курчатова 9/21
тел. для довідок 519-89-80
імайл: bibliotekakuchera@ukr.net

Чекаємо на Вас:

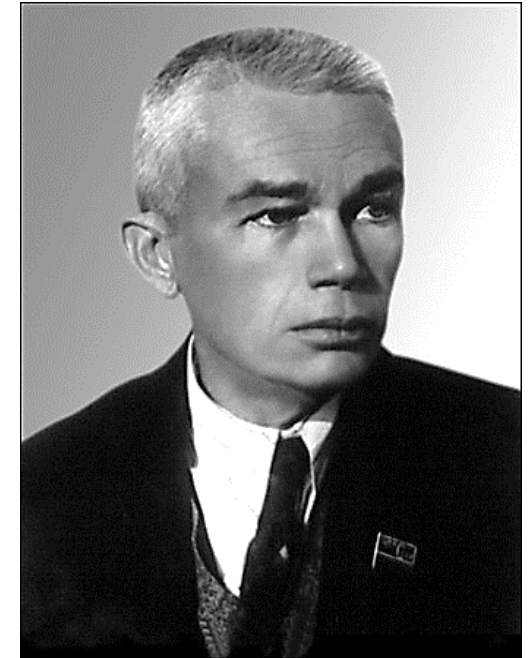
понеділок-четвер: з 11-00 до 19-00
п'ятниця, неділя: з 11-00 до 18-00
субота: вихідний
останній понеділок місяця –
санітарний день

Пам'ятка створена на базі фондів ЦБС та
Інтернет ресурсів

Централізована бібліотечна система
Деснянського району м. Києва

Бібліотека ім. В. Кучера

**Богомолець
Олександр Олександрович**

24.05.1881-19.07.1946

видатний український учений-патофізіолог

ПАМ'ЯТКА

за проектом
«Здоров'я — стиль життя»

Київ, 2021

Шановні Деснянці!

Вашій увазі пропонуємо пам'ятку, присвячену видатному українському ученому-патофізіологу – **Олександрові Богомольцю** до 140-річчя від дня народження.

Олександр Олександрович Богомолець народився **24 травня 1881** року в Києві, у Лук'янівській в'язниці, де на той час знаходилися його мати - політична ув'язнена Софія Богомолець, засуджена до 18 років каторги, і батько, Олександр Михайлович, земський лікар,

Хлопчик виховувався у родовому маєтку діда до повернення із заслання батька.

1900 року Олександр Богомолець закінчив із золотою медаллю 1-у Київську гімназію і вступив на юридичний факультет університету Св. Володимира, але того ж року перевівся на медичний факультет.

За станом здоров'я у січні 1901 р. він переїздить до Одеси, де продовжує навчання на медичному факультеті Новоросійського університету.

Під час навчання на другому курсі університету Олександр Богомолець опублікував першу наукову роботу «До питання про будову і мікрофізіологію бруннерових залоз» (1902).

У **1906** році майбутній учений закінчив університет на «відмінно» і був удостоєний звання лікаря.

У **1907** році його призначено понадштатним лаборантом на кафедрі загальної патології Новоросійського університету, а з **1910** року - приват-доцентом цієї кафедри.

Життя та наукова діяльність

У січні **1911** року Богомольця відряджено за кордон на один рік для підготовки до професорського звання.

Він працював у кращих клініках та університетах Франції і Німеччини.

Після повернення його призначено екстраординарним професором кафедри загальної патології і бактеріології медичного факультету Імператорського Миколаївського університету (нині Саратовський університет). Цю посаду він обіймав по **1925** рік.

У **1925** році він переїздить до Москви, оскільки був обраний професором на кафедрі патологічної фізіології медичного факультету 2-го Московського державного університету.

1930 року Олександр Богомолець переїздить до Києва, де згодом стає президентом Академії наук Української РСР та директором двох інститутів - Інституту експериментальної біології і патології та Інституту клінічної фізіології Академії наук України.

На початку війни разом із Академією наук його було евакуйовано до Уфи, де він зумів провести масову

реорганізацію української науки для потреб воєнного часу.

Весною **1944** року учений повернувся до звільненого Києва та очолив роботи з відтворення Академії наук.

Праці академіка **Богомольця** сприяли розвиткові практично всіх галузей патологічної фізіології.

Вони стосувалися питань ендокринології, порушення обміну речовин, імунітету й алергії, раку, патології кровообігу (зокрема гіпертонії), патогенезу шоку, механізму дії переливання крові, старіння організму тощо.

Помер Олександр Олександрович Богомолець **19 липня 1946** року від туберкульозу.

Похований академік в парку, посадженому ним і його учнями, біля будинку, де він жив.

Вшанування пам'яті 1946 р. - Меморіальний дендропарк імені О. О. Богомольця (вул. Академіка Богомольця, 2, м. Київ);

1946 р. - Київський медичний інститут носить ім'я О. О. Богомольця;

1953 р. - Інститут Фізіології ім. Богомольця НАНУ;

1953 р. - Академія наук УРСР заснувала Премію імені О. О. Богомольця.

На його честь названі вулиці у містах України: Києві, Броварах, Харкові, Львові, та Києві.